

Lovforslag nr. L 105. Fremsat den 20. januar 1983 af justitsministeren

Forslag

til

Udlændingelov

Kapitel 1

Udlændinges indrejse og ophold i Danmark

§ 1. Statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige kan uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet.

§ 2. Udlændinge, der er omfattet af de regler, som er nævnt i stk. 3 (EF-reglerne), kan uden tilladelse indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indreisen.

Stk. 2. De begrænsninger, der følger af kapitlerne 3-5, finder kun anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, i det omfang det er foreneligt med disse regler.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser til gennemførelse af De europæiske Fællesskabers regler om visumfritagelse og om ophævelse af indrejse- og opholdsbegrænsninger i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser.

§ 3. Udlændinge, der i medfør af § 38, stk. 2, er fritaget for visum, kan indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indreisen. I dette tidsrum fradrages dog den tid, hvori udlændingen inden for de sidste 6 måneder har haft ophold i Danmark eller et andet nordisk land.

§ 4. Andre udlændinge skal have visum for at indrejse og opholde sig i Danmark. Det samme gælder udlændinge, som har indrejseforbud, jfr. § 31.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte udlændinge må ikke opholde sig her i landet ud over det tidsrum, der er angivet i det udstedte visum.

Stk. 3. Visum kan gives til en eller flere indrejser med ret til indtil i alt 3 måneders ophold inden for et nærmere fastsat tidsrum.

§ 5. Udlændinge, der ikke er statsborgere i et andet nordisk land, jfr. § 1, må kun opholde sig i Danmark ud over de i §§ 2-4 angivne tidsrum, såfremt de har opholdstilladelse.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang mindreårige, der har fast ophold hos forældremyndighedens indehaver, er fritaget for opholdstilladelse.

§ 6. Efter ansøgning gives der opholdstilladelse til udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, jfr. § 2.

§ 7. Medmindre særlige grunde taler derimod, gives der efter ansøgning opholdstilladelse til:

- 1) Udlændinge, som er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951, og som befinder sig her i landet eller på grænsen og har behov for beskyttelse i Danmark.
- 2) Udlændinge, der kommer hertil som led i en aftale med De forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge eller lignende international aftale.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, omfatter ikke udlændinge, der er kommet hertil som led i en omfattende indstrømning af flygtninge.

§ 8. Opholdstilladelse kan efter ansøgning gives til udlændinge, som ikke er omfattet af flygtningekonventionen af 28. juli 1951, men som af lignende tungtvejende grunde som

anført i denne ikke ønsker at vende tilbage til deres hjemland.

§ 9. Der kan efter ansøgning gives opholdstilladelse til andre udlændinge:

- 1) hvis udlændingen tidligere har haft dansk indfødsret,
- 2) hvis udlændingen har nær familiemæssig eller lignende tilknytning til en person, der bor her i landet,
- 3) hvis væsentlige beskæftigelsesmæssige eller erhvervsmæssige hensyn taler for at imødekomme ansøgningen, eller
- 4) hvis ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Stk. 2. Opholdstilladelse efter stk. 1 skal være opnået inden indrejsen. Justitsministeren kan dog fastsætte regler om, i hvilke tilfælde ansøgning om opholdstilladelse kan indgives her i landet.

§ 10. Uanset bestemmelserne i §§ 6-9 kan der kun, når særlige grunde taler derfor, gives opholdstilladelse:

- 1) hvis udlændingen er dømt for et forhold, som kunne medføre udvisning efter § 22, nr. 2, eller § 23, nr. 1, jfr. § 22, nr. 2, eller § 23, nr. 2, såfremt pådømmelsen var sket her i landet,
- 2) hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som kunne medføre udvisning efter reglerne i kapitel 4, eller
- 3) hvis udlændingen på grund af smitsom sygdom eller alvorligere sjælelig forstyrrelse må antages at frembyde fare eller væsentlige ulemper for sine omgivelser.

Stk. 2. Til udlændinge, som har indrejseforbud, jfr. § 31, kan opholdstilladelse kun gives efter reglerne i §§ 7-8.

§ 11. Opholdstilladelse gives med henblik på varigt eller midlertidigt ophold her i landet. En opholdstilladelse kan tidsbegrænses.

Stk. 2. Er opholdstilladelse givet med henblik på varigt ophold, kan en tidsbegrænsning ikke udstrækkes ud over 5 år fra den dag, hvor den første opholdstilladelse blev givet. En tidsbegrænset opholdstilladelse med henblik på varigt ophold forlænges efter ansøgning, medmindre der er grundlag for at inddrage den efter § 19.

Stk. 3. For udlændinge med opholdstilladelse efter § 6 gælder dog reglen i artikel 7,

stk. 2, i De europæiske Fællesskabers Råds direktiv nr. 360 af 15. oktober 1968.

§ 12. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om opholdstilladelser, herunder om adgangen til opholdstilladelse, om tilladelsernes varighed, og om de betingelser, der kan fastsættes for opholdet.

Kapitel 2

Arbejde

§ 13. Udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet. Arbejdstilladelse kræves tillige til beskæftigelse på dansk skib eller luftfartøj, der som led i rutefart eller iøvrigt regelmæssigt ankommer til dansk havn eller lufthavn.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om, i hvilket omfang arbejdstilladelse kræves til arbejde på søterritoriet eller kontinentalsoklen.

§ 14. Følgende udlændinge er fritaget for arbejdstilladelse:

- 1) Statsborgere i et andet nordisk land, jfr. § 1.
- 2) Udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, jfr. §§ 2 og 6.
- 3) Udlændinge, der har tidsubegrænset opholdstilladelse.

Stk. 2. Justitsministeren kan bestemme, at andre udlændinge er fritaget for arbejdstilladelse.

§ 15. Der kan knyttes betingelser til en arbejdstilladelse.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om arbejdstilladelser, herunder om tilladelsernes indhold og varighed og om de betingelser, der kan knyttes til en tilladelse.

§ 16. Arbejdsministeren kan fastsætte regler om, at en udlænding, som har arbejdstilladelse eller er fritaget herfor, skal være medlem af en arbejdsløshedskasse, og om, at den, der beskæftiger en udlænding, skal underrette arbejdsformidlingen.

Stk. 2. Den, der beskæftiger en udlænding, skal på begæring meddele vedkommende myndighed de nødvendige oplysninger til

konstatering af, om udlændingen arbejder lovligt her i landet.

Kapitel 3

Bortfald og inddragelse af opholdstilladelser og arbejdstilladelser

§ 17. En opholdstilladelse bortfalder, når udlændingen opgiver sin bopæl i Danmark. Tilladelsen bortfalder endvidere, når udlændingen har opholdt sig uden for landet i mere end 6 på hinanden følgende måneder. I det nævnte tidsrum medregnes ikke fravær på grund af værnepligt eller tjeneste, der træder i stedet herfor.

Stk. 2. Har udlændingen bevaret en væsentlig tilknytning til landet, eller taler andre særlige grunde derfor, kan det dog efter ansøgning bestemmes, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet.

Stk. 3. En opholdstilladelse, der er givet i medfør af § 7, ophører først efter stk. 1, når udlændingen frivilligt har taget bopæl i hjemlandet eller har opnået beskyttelse i et tredje land.

§ 18. En opholdstilladelse bortfalder, når der af forsørgelsesmæssige grunde er truffet afgørelse om, at en udlænding, der ikke har de fornødne midler til sit underhold, skal hjemsendes.

§ 19. En tidsbegrænset opholdstilladelse kan inddrages:

- 1) Når det grundlag, som er angivet i ansøgningen eller tilladelsen, var urigtigt eller ikke længere er til stede.
- 2) Når udlændingen ikke har fornødent pas eller anden rejselegitimation, jfr. § 38, der giver adgang til tilbagerejse til udstederlandet.
- 3) Når udlændingen undlader at overholde de betingelser, der er fastsat for opholdstilladelsen eller for en arbejdstilladelse. Betingelserne skal udtrykkeligt være tilkendegivet, og det skal skriftligt være indskærpet udlændingen, at tilsidesættelse vil medføre inddragelse.

Stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ikke anvendelse på udlændinge, som med opholdstilladelse med henblik på varigt ophold efter §§ 7, 8 eller 9, stk. 1, nr. 1-2, har boet her i landet i mere end de sidste 2 år. Inddragelse kan dog ske efter stk. 1, nr. 1, så-

fremt udlændingen har opnået opholdstilladelsen ved svig.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1, nr. 2 og 3, finder ikke anvendelse på udlændinge, som har opholdstilladelse efter § 6.

Stk. 4. Ved afgørelser om inddragelse af opholdstilladelse finder bestemmelsen i § 25 tilsvarende anvendelse.

§ 20. Er der i medfør af §§ 7 eller 8 givet opholdstilladelse til en udlænding, der er kommet hertil som led i en omfattende indstrømning af flygtninge, kan tilladelsen inddrages, såfremt tredieland har erklæret sig villig til at modtage og yde den pågældende beskyttelse, eller de omstændigheder, der begrundede opholdstilladelsen, klart er bortfaldet.

§ 21. En arbejdstilladelse bortfalder, når udlændingens opholdstilladelse bortfalder eller inddrages.

Kapitel 4

Udvisning

§ 22. Udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse, nordiske statsborgere, der har boet her i landet i mere end de sidste 5 år, og udlændinge, der har opholdstilladelse i medfør af § 7, kan ikke udvises, medmindre:

- 1) Udvisning findes påkrævet af hensyn til statens sikkerhed.
- 2) Udlændingen idømmes ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en lovovertrædelse, som kan medføre fængsel i 2 år eller derover, og udlændingen under hensyn til den idømte straf samt arten eller grovheden af den begåede kriminalitet ikke bør forblive her i landet.

§ 23. Andre udlændinge kan udvises:

- 1) Af de i § 22 nævnte grunde.
- 2) Hvis udlændingen idømmes betinget eller ubetinget frihedsstraf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter for en lovovertrædelse, der kan medføre højere straf end hæfte. Har udlændingen fast bopæl her i landet, kan udvisning dog kun ske, hvis der på grund af overtrædelsens beskaffenhed og omstændighederne i øvrigt er bestemte grunde til at antage, at udlændingen fortsat vil begå lovovertrædelser her i landet.

3) Hvis udlændingen har ophold eller arbejde her i landet uden fornøden tilladelse.

§ 24. En udlænding, som ikke har boet her i landet i længere tid end de sidste 2 år, kan desuden udvises:

- 1) Hvis udlændingen helt eller delvis ernærer sig på ulovlig vis.
- 2) Hvis udlændingen på grund af alkoholmisbrug jævnlige har givet anledning til ulempe for andre eller til forstyrrelse af ro og orden.
- 3) Hvis udlændingen ulovligt besidder eller bruger euforiserende stoffer.

§ 25. Ved afgørelsen om udvisning skal der foruden til udlændingens tilhørsforhold til det danske samfund, herunder varigheden af opholdet her i landet, tages hensyn til, om udvisning må antages at virke særlig belastende på grund af:

- 1) udlændingens alder, helbredstilstand og andre personlige forhold,
- 2) udlændingens personlige eller familiemæssige tilknytning til herboende danske eller udenlandske statsborgere, og
- 3) udlændingens manglende eller ringe tilknytning til hjemlandet eller andre lande, hvor udlændingen kan ventes at tage ophold.

§ 26. Den tid, hvori en udlænding har udstået frihedsstraf, været undergivet anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter eller har opholdt sig her i landet uden fornøden opholdstilladelse, medregnes ikke i de i § 22 og 24 nævnte tidsrum.

Kapitel 5

Afvisning

§ 27. En udlænding, der ikke har fast bopæl her i landet, kan uanset bestemmelserne i kapitel 1 afvises ved indrejsen:

- 1) Hvis udlændingen har indrejseforbud og ikke har visum, jfr. § 4, stk. 1, 2. pkt.
- 2) Hvis udlændingen ikke opfylder de bestemmelser om pas, visum og indrejse, som er fastsat efter kapitel 7. Statsborgere i et andet nordisk land kan dog kun afvises af denne grund, såfremt de indrejser fra et ikke-nordisk land, jfr. § 38, stk. 4.
- 3) Hvis der efter det, som er oplyst om udlændingens forhold, er grund til at antage,

at den pågældende vil tage ophold eller arbejde her i landet uden fornøden tilladelse.

- 4) Hvis udlændingen ikke har de nødvendige midler til sit underhold her i landet og til hjemrejsen. Udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, jfr. § 2, kan dog ikke afvises af denne grund.
- 5) Hvis andre hensyn til den offentlige orden eller sikkerheds- eller sundhedsmæssige grunde tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet.

Stk. 2. Afvisning efter stk. 1 kan endvidere ske indtil 3 måneder efter indrejsen, medmindre udlændingen har opholdstilladelse. Udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, jfr. § 2, kan dog efter indrejsen kun afvises efter stk. 1, nr. 1 og 5.

§ 28. En ikke-nordisk udlænding, som må antages at ville rejse videre til et andet nordisk land, skal afvises ved indrejsen, hvis den pågældende har modtaget indrejseforbud fra et sådant land og ikke har opnået særlig tilladelse til at indrejse i Danmark og det eller de andre nordiske lande, hvortil den pågældende udlænding må antages at ville rejse.

Stk. 2. En ikke-nordisk udlænding, som må antages at ville rejse videre til et andet nordisk land, kan afvises ved indrejsen til Danmark, hvis den pågældende kan afvises efter de regler, der gælder i det nordiske land, hvortil den pågældende udlænding må antages at ville rejse.

Stk. 3. Afvisning efter stk. 1 og 2 kan endvidere ske indtil 3 måneder efter indrejsen.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder ikke anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne, jfr. § 2.

Kapitel 6

Forskellige regler om opholdstilladelse, udvisning og afvisning

§ 29. En udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Stk. 2. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen. Justitsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 30. En udlænding må ikke udsendes til et land, hvor udlændingens liv eller frihed er truet af en af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvorfra udlændingen kan forventes at blive tvunget til at rejse til et sådant land.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder dog ikke, hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlændingen frembyder fare for landets sikkerhed, eller hvis udlændingen efter endelig dom for en særlig farlig forbrydelse må antages at frembyde nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed.

§ 31. En dom eller beslutning, hvorved en udlænding udvises, medfører, at udlændingens visum og opholdstilladelse bortfalder, og at udlændingen ikke uden tilladelse påny må indrejse og opholde sig her i landet (indrejseforbud). Indrejseforbudet kan tidsbegrænses og skal i så fald udløbe en 1. januar eller en 1. juli.

Stk. 2. Den politimyndighed, som drager omsorg for udrejsen, skal udlevere udlændingen en skriftlig og begrundet meddelelse om indrejseforbudet og om strafansvaret ved overtrædelse heraf.

Stk. 3. Når omstændighederne taler derfor, kan et indrejseforbud senere ophæves. Et ved dom meddelt indrejseforbud kan dog, medmindre der gives udlændingen opholdstilladelse efter §§ 7-8, tidligst ophæves 2 år efter udrejsen, jfr. dog § 49.

§ 32. Afslag på en ansøgning om opholdstilladelse, beslutning om inddragelse af opholdstilladelse og beslutning om udvisning efter § 23, nr. 3, eller efter § 24, skal indeholde en frist for udrejse. Afgørelsen skal endvidere indeholde oplysning om reglen i stk. 3, 1. pkt.

Stk. 2. Fristen må, bortset fra påtrængende tilfælde, ikke være kortere end 15 dage, eller, hvis udlændingen er statsborger i et andet nordisk land og har haft bopæl her i landet, eller hvis udlændingen hidtil har haft opholdstilladelse, 1 måned.

Stk. 3. Påklages en afgørelse efter stk. 1 inden 7 dage efter, at den er meddelt den pågældende, har udlændingen ret til at blive her i landet, indtil klagen er afgjort, såfremt udlændingen enten er omfattet af EF-reglerne, jfr. § 2, eller er statsborger i et andet nordisk land og har haft bopæl her i landet, el-

ler hidtil har haft opholdstilladelse her i landet. Opretholdes afgørelsen, fastsættes der en ny frist for udrejse efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. Er udvisning sket ved dom, fastsætter politiet en udrejsefrist efter reglerne i stk. 2. Fristen regnes fra dommens afsigelse eller, hvis den pågældende ikke har været til stede ved denne, fra dens forkyndelse.

Stk. 5. Klage over en afvisningsbeslutning giver ikke udlændingen ret til at indrejse i landet.

§ 33. Indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding skal udvises eller afvises, og indtil en afgørelse herom kan iværksættes, kan politiet, når det må anses for nødvendigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse, bestemme, at udlændingen skal:

- 1) deponere sit pas, anden rejseligitimation og billet hos politiet,
- 2) stille en af politiet fastsat sikkerhed,
- 3) tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse, og
- 4) give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter.

§ 34. En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når:

- 1) Udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter § 22, nr. 2, § 23, nr. 1, jfr. § 22, nr. 2, eller § 23, nr. 2.
- 2) Udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

§ 35. Såfremt de i § 33 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning eller udvisning efter § 23, nr. 3, og § 24, kan politiet bestemme, at en udlænding, som ikke har fast bopæl her i landet, skal underkastes frihedsberøvelse. Det samme gælder med hensyn til udvisning efter § 22, nr. 1, og § 23, nr. 1, jfr. § 22, nr. 1, selv om udlændingen har fast bopæl her i landet.

Stk. 2. Retsplejelovens §§ 758 og 759 finder tilsvarende anvendelse. Under frihedsberø-

røvelsen finder retsplejelovens §§ 770-776 og 778 anvendelse med de fornødne lempelser.

§ 36. Har en frihedsberøvelse efter § 35 varet i mere end tre gange 24 timer, kan udlændingen forlange spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse forelagt for retten på det sted, hvor udlændingen tilbageholdes. Sagen skal forelægges for retten inden 24 timer efter kravets fremsættelse. Har en frihedsberøvelse varet i 10 dage, skal politiet, selv om udlændingen ikke har fremsat begæring derom, inden 24 timer forelægge spørgsmålet for retten.

Stk. 2. Forelægges spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed og fortsatte opretholdelse for retten, skal udlændingen inden udløbet af de frister, der er nævnt i stk. 1, fremstilles for retten, medmindre frihedsberøvelsen forinden er bragt til ophør.

Stk. 3. Retten beskikker en advokat for udlændingen. Tidspunktet for frihedsberøvelsens iværksættelse og for fremstillingen i retten anføres i retsbogen.

Stk. 4. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37. Er udlændingen frihedsberøvet på afgørelsens tidspunkt, og findes frihedsberøvelsen lovlig, fastsættes der i kendelsen en frist for fortsat tilbageholdelse. Denne frist kan senere forlænges af retten.

Stk. 5. Ved frihedsberøvelsens iværksættelse skal politiet gøre udlændingen bekendt med bestemmelserne i stk. 1-2 og stk. 3, 1. pkt. Politiet skal endvidere gøre udlændingen bekendt med angangen til at sætte sig i forbindelse med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentation eller, såfremt udlændingen søger opholdstilladelse efter § 7, med en repræsentant for De forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge.

Stk. 6. Begæring efter stk. 1 og kæremål har ikke opsættende virkning med hensyn til gennemførelse af beslutning om afvisning eller udvisning.

Stk. 7. Retsplejelovens kapitel 43 a finder i øvrigt tilsvarende anvendelse.

Kapitel 7

Kontrollen med udlændinges indrejse, ophold og udrejse m.v.

§ 37. Justitsministeren fastsætter regler om, ved hvilke grænseovergangssteder, havne og lufthavne, ind- og udrejse kan finde sted.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om ind- og udrejsekontrol, herunder om udenlandske besætningsmedlemmers ophold her i landet, om på- og afmønstring her i landet af udenlandske besætningsmedlemmer og om de pligter, der påhviler skibsførere og luftfartøjschefer.

Stk. 3. I forbindelse med indrejse- og udrejsekontrol har kontrolmyndigheden ret til at undersøge bagagerum og andre lukkede rum i køretøjer, skibe og luftfartøjer for at sikre, at ulovlig ind- og udrejse ikke finder sted.

§ 38. En udlænding skal ved indrejse, under ophold her i landet og ved udrejse herfra være i besiddelse af pas eller andet dokument, der efter justitsministerens bestemmelse kan godkendes som rejselegitimation.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, i hvilket omfang passet eller rejselegitimationen skal være påtegnet visum til indrejse i eller udrejse af landet.

Stk. 3. Passet eller rejselegitimationen skal ved ind- og udrejse forevises for paskontrol og under ophold her i landet på begæring forevises for offentlige myndigheder. Justitsministeren kan bestemme, at udlændinge til stadighed skal medføre deres pas eller anden legitimation under ophold her i landet.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder ikke for statsborgere i et andet nordisk land, der opholder sig her i landet, eller som indrejser fra eller udrejser til et andet nordisk land. Justitsministeren kan fritage andre udlændinge for pligterne efter stk. 1 og 3.

Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om udstedelse af særlig rejselegitimation til udlændinge, der ikke kan skaffe sig pas, eller som af andre grunde har behov for et sådant dokument. Rejselegitimationen kan inddrages efter samme regler, som gælder om pas til danske statsborgere, eller når grundlaget for udstedelsen er bortfaldet.

§ 39. En udlænding skal meddele de oplysninger, som er nødvendige til bedømmelse af, om en tilladelse i henhold til denne lov kan gives, eller om udlændingen lovligt opholder sig her i landet. Udlændingen skal

efter tilsigelse give personligt møde og på begæring stille sit pas eller rejsselegitimation til rådighed ved behandlingen af ansøgninger i henhold til loven.

Stk. 2. Til oplysning i sager, der henhører under denne lov, kan der optages forhør i retten, jfr. retsplejelovens § 1018.

Stk. 3. Dokumenter og genstande, der må antages at være af betydning for at fastlå en udlændings identitet eller tilknytning til andre lande, kan tages i bevaring, hvis det skønnes fornødent. Retsplejelovens kapitler 72 og 73 finder anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

§ 40. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at udlændinge af hensyn til statens sikkerhed eller opretholdelsen af ro og orden har pligt til at melde sig hos en offentlig myndighed.

§ 41. Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorefter den, der mod eller uden vederlag yder logi til eller stiller lejrplads til rådighed for udlændinge, skal føre fortegnelse over udenlandske gæster og give politiet underretning om deres ankomst og afrejse. Fortegnelsen skal til enhver tid kunne forevises politiet.

Stk. 2. Udlændinge skal meddele de oplysninger, der er nødvendige til opfyldelse af pligten efter stk. 1.

§ 42. Såfremt politiet drager omsorg for en udlændings ophold og udrejse, skal udlændingen afholde de udgifter, der for udlændingens eget vedkommende er forbundet hermed. Har udlændingen ikke tilstrækkelige midler, afholdes udgifterne foreløbig af statskassen.

Stk. 2. Føreren og den, der har rådighed over et skib eller luftfartøj, som har bragt en udlænding her til landet, samt dennes herværende repræsentant har pligt til uden udgift for staten at sørge for udlændingens udrejse, såfremt udlændingen bliver afvist ved pas-kontrollen. De har endvidere pligt til at erstatte statens udgifter ved rømte eller agterudsejlede besætningsmedlemmer og blindpassagerers ophold, tilbageførelse til skibet eller luftfartøjet eller udsendelse.

Stk. 3. Den, der har bistået en udlænding med ulovligt at indrejse eller opholde sig her i landet, og den, der har beskæftiget en udlænding uden arbejdstilladelse, skal erstatte

de udgifter, der påføres staten ved udlændingens ophold og udrejse.

Stk. 4. Krav efter stk. 1-3 tillægges ud-pantningsret.

§ 43. Justitsministeren kan fastsætte regler om gebyrer for ansøgninger, der indgives her i landet om opholds- og arbejdstilladelse, visum og dansk rejsselegitimation til udlændinge.

§ 44. Ved aftale med fremmede regeringer eller mellemfolkelige organisationer eller ved bestemmelse fastsat af justitsministeren kan der ske lempelse af reglerne om opholds- og arbejdstilladelse i forhold til visse lande og visse grupper af udlændinge.

Kapitel 8

Kompetence- og klageregler m.v.

§ 45. Afgørelser i henhold til denne lov træffes med de undtagelser, der fremgår af §§ 46-49 og 50, stk. 2, 2. pkt., af rigspolitichefen, tilsynet med udlændinge.

Stk. 2. Tilsynets afgørelser kan, bortset fra de i § 51 nævnte afgørelser, påklages til justitsministeren.

§ 46. Opholdstilladelse til personer, som nyder diplomatiske rettigheder, samt til deres familiemedlemmer meddeles af udenrigsministeren.

Stk. 2. Der kan efter aftale mellem justitsministeren og udenrigsministeren gives danske diplomatiske og konsulære repræsentationer i udlandet bemyndigelse til at udstede visum og opholdstilladelse.

§ 47. Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jfr. §§ 27, stk. 1, og 28, stk. 1-2, og afgørelser om iværksættelse af foranstaltninger efter §§ 29, 33 og 35, kan træffes af vedkommende politimester eller politidirektøren, hvis afgørelser kan påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Påberåber en udlænding sig at være flygtning, jfr. § 7, stk. 1, eller at de i § 8 nævnte omstændigheder foreligger, skal sagen straks forelægges tilsynet med udlændinge til afgørelse.

§ 48. Når en udlænding dømmes for strafbart forhold, afgøres det efter anklagemyndighedens påstand ved dommen, om den pågældende skal udvises i medfør af § 22, nr.

2, § 23, nr. 1, jfr. § 22, nr. 2, eller § 23, nr. 2. Træffes der bestemmelse om udvisning, skal dommen indeholde bestemmelse om indrejseforbudets varighed, jfr. § 31, stk. 1.

Stk. 2. Frafalder anklagemyndigheden tiltale mod en udlænding for et strafbart forhold, der kan medføre udvisning efter de i stk. 1 nævnte bestemmelser, kan det som et vilkår for tiltalefrafaldet fastsættes, at udlændingen skal udvises med et nærmere angivet indrejseforbud. Bestemmelserne i retsplejelovens § 723 a finder tilsvarende anvendelse.

§ 49. Er udvisning efter § 48, stk. 1, ikke iværksat inden 6 måneder efter dommen, kan en udlænding, som påberåber sig, at der er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold, jfr. § 25, forlange, at spørgsmålet om udvisningens ophævelse indbringes for retten ved anklagemyndighedens foranstaltning. Såfremt udvisningen opretholdes, kan spørgsmålet efter 6 måneders forløb påny én gang indbringes for retten, dog tidligst 1 år og senest 6 måneder før det tidspunkt, hvor udvisningen kan ventes iværksat.

Stk. 2. Straffelovens § 59, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Begæringen kan afvises af retten, såfremt det er åbenbart, at der ikke er indtrådt væsentlige ændringer i udlændingens forhold. Afvises begæringen ikke, beskikkes der efter anmodning en forsvarer for udlændingen.

Stk. 3. Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 85.

§ 50. Overføres strafforfølgningen i en straffesag mod en udlænding, der ikke har fast bopæl her i landet, til et andet land, kan der i forbindelse med overførelsen træffes afgørelse om, at den pågældende udvises, såfremt strafforfølgningen angår en lovovertrædelse, der efter de i § 48, stk. 1, nævnte bestemmelser kan medføre udvisning. Udvisningen ophæves, såfremt udlændingen frifindes for den påsigtede lovovertrædelse.

Stk. 2. Er en udlænding i udlandet idømt straf for en lovovertrædelse, der har haft eller må antages at skulle have haft virkning her i landet, kan der under de i §§ 22–24 nævnte betingelser træffes bestemmelse om udvisning. Såfremt udlændingen har fast bopæl i Danmark, kan beslutning herom kun

træffes ved dom. En sag herom kan fremmes uden udlændingens tilstedeværelse.

§ 51. Justitsministeren opretter et flygtningeævn, bestående af 3 medlemmer og et tilsvarende antal suppleanter. Nævnets formand og dennes suppleant, der er nævnets næstformand, skal være dommer. Et af nævnets øvrige medlemmer udpeges efter indstilling fra udenrigsministeren. Beskikkelserne gælder for 4 år. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 2. For flygtningeævnet kan indbringes klager over afgørelser, som tilsynet med udlændinge har truffet om følgende spørgsmål:

- 1) Nægtelse af opholdstilladelse til en udlænding, der påberåber sig at være omfattet af § 7, stk. 1.
- 2) Bortfald efter § 17 og inddragelse efter §§ 19 eller 20 af en opholdstilladelse, der er givet i medfør af § 7.
- 3) Afvisning af en udlænding, der omfattes af § 47, stk. 2.
- 4) Udsendelse af en udlænding, der påberåber sig, at udsendelsen er i strid med § 30, stk. 1.
- 5) Nægtelse af udstedelse af et dansk rejseudokument for flygtninge eller inddragelse af et sådant rejseudokument.

Stk. 3. Påklages en afgørelse som nævnt i stk. 2 inden 7 dage efter, at den er meddelt den pågældende, har udlændingen ret til at blive her i landet, indtil klagen er afgjort. Er klagen åbenbart grundløs, kan tilsynet med udlændinge dog bestemme, at klagen ikke har opsættende virkning.

Stk. 4. Tilsynet med udlændinges afgørelser som nævnt i stk. 2 skal indeholde oplysning om reglerne i stk. 2–3.

§ 52. Indbringes en afgørelse for flygtningeævnet, fremsender tilsynet med udlændinge sagens akter til nævnet med oplysninger om den påklagede afgørelse, en kort redegørelse for de omstændigheder, der påberåbes, samt sagens bevisligheder. Nævnet drager i øvrigt selv omsorg for sagens oplysning og træffer bestemmelse om afhøring af udlændingen og vidner og om tilvejebringelse af andre bevismidler.

Stk. 2. Nævnet skal give en af De forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge

udpeget repræsentant lejlighed til at udtale sig om en sag for nævnet.

§ 53. Flygtningenævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter nævnets forretningsorden.

Stk. 3. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 54. Forinden der af anklagemyndigheden nedlægges påstand om udvisning af en udlænding, der har opholdstilladelse i medfør af § 7, skal der indhentes en udtalelse fra flygtningenævnet.

§ 55. Om salær og godtgørelse for udlæg til advokater, der beskikkes efter § 36, stk. 3, § 49, stk. 2, 3. pkt., og § 61, stk. 3, 2. pkt., gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces, jfr. retsplejelovens kapitel 31.

Kapitel 9

Straffebestemmelser

§ 56. Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den udlænding, som:

- 1) Indrejser eller udrejser uden om paskontrollen her i landet eller i et andet nordisk land.
- 2) Indrejser her i landet i strid med et indrejseforbud eller et tilhold, meddelt i henhold til tidligere udlændingelove.
- 3) Opholder sig her i landet eller arbejder uden fornøden tilladelse.
- 4) Ved bevidst urigtige oplysninger eller svigagtige fortielser skaffer sig adgang til landet gennem paskontrollen eller skaffer sig visum, pas eller anden rejselegitimation eller tilladelse til ophold eller arbejde her i landet.

Stk. 2. Med samme straf som i stk. 1 anført straffes den, som beskæftiger en udlænding uden fornøden arbejdstilladelse eller i strid med de for en arbejdstilladelse fastsatte betingelser.

Stk. 3. Den, der forsætligt bistår en udlænding med ulovligt at indrejse eller opholde sig her i landet, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. På samme måde straffes den, der for vindings skyld bistår en udlænding med at indrejse i Danmark med henblik på herfra at indrejse i et

andet land, hvor udlændingen vil blive afvist eller tilbagesendt.

§ 57. Overtrædelse af § 16, stk. 2, de i medfør af § 33 givne pålæg, §§ 38, stk. 1 og 3, og 39, stk. 1, eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med hæfte.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. I forskrifter, der udstedes i medfør af §§ 2, stk. 3, 12, 15, stk. 2, 16, stk. 1, og 37, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde eller af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 58. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant.

§ 59. Sager om overtrædelse af denne lov behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitler 72 og 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Kapitel 10

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 60. Loven træder i kraft den 1. oktober 1983, jfr. dog § 61.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov om udlændinges adgang til landet m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 344 af 22. juni 1973.

Stk. 3. Lovens regler om udvisning på grund af strafbart forhold finder anvendelse i alle sager, der ikke er pådømt i 1. instans ved lovens ikrafttræden.

§ 61. Fra den 1. juni 1983 kan udlænding, som efter idømt frihedsstraf er udvist efter de hidtidige regler, jfr. lovbekendtgørelse nr. 344 af 22. juni 1973 § 4, stk. 1, nr. 3, jfr. § 2, stk. 1, nr. 5 eller 6, såfremt udrejsen ikke er iværksat inden den 1. juni 1983, forlange, at anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet om beslutningens ophævelse for retten til afgørelse efter denne lovs kapitel 4. Politiet skal snarest underrette de pågældende udlændinge om denne ret og om reglen i stk. 2.

Stk. 2. Begæring efter stk. 1 skal fremsættes inden 4 uger efter, at udlændingen er

gjort bekendt med adgangen til at indbringe beslutningen for retten.

Stk. 3. Sagen indbringes for den domstol, der har truffet afgørelse i straffesagen i 1. instans. Retten beskikker en forsvarer for udlændingen, medmindre den pågældende selv har antaget en sådan. Rettens afgørelse om, hvorvidt beslutningen skal opretholdes eller ophæves, træffes ved kendelse, der kan påkæres efter reglerne i retsplejelovens kapi-

tel 85.

Stk. 4. Begæres en beslutning om udvisning indbragt for retten, jfr. stk. 1, udsættes beslutningens udførelse.

§ 62. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget indebærer en samlet revision af udlændingelovgivningen.

Sigtet med lovforslaget er i første række at give udlændinge en øget retsbeskyttelse, navnlig de udlændinge, som har opnået en fastere tilknytning til landet. Dette sigte søges blandt andet opnået ved en i forhold til de gældende regler mere detaljeret udformning af lovreglerne om udvisning m.v. og om udstedelse, forlængelse, inddragelse m.v. af opholdstilladelse.

Lovforslaget medfører samtidig en kompetenceomlægning for så vidt angår visse afgørelser, som for de pågældende udlændinge er særligt indgribende. Kompetencen til at træffe afgørelse om udvisning på grund af strafbart forhold henlægges således til domstolene. Med henblik på behandlingen af klagesager vedrørende flygtninge oprettes der endvidere et flygtningenævn.

Forslaget bygger med visse ændringer af redaktionel karakter på lovudkastet i den betænkning nr. 968/1982 om udlændingelovgivningen (1982-betænkningen), som er afgivet af justitsministeriets udvalg til revision af lov om udlændinges adgang til landet.

2. De gældende regler om udlændinges indrejse, ophold m.v. findes i lov nr. 244 af 7. juni 1952 om udlændinges adgang til landet m.v. med senere ændringer, herunder den ændring, der blev gennemført ved lov nr. 155 af 21. marts 1973 som følge af Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber. Loven er bekendtgjort som justitsministeriets lovebekendtgørelse nr. 344 af 22. juni 1973.

I medfør af loven har justitsministeriet på grundlag af udlændingelovudvalgets betænkning nr. 882/1979 (1979-betænkningen) udfærdiget administrative retningslinier i to bekendtgørelser. Det drejer sig dels om en bekendtgørelse nr. 195 af 23. maj 1980 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af De europæiske Fællesskabers regler, dels om bekendtgørelse nr. 196 af samme

dato om udlændinges adgang til og ophold i Danmark.

En almindelig beskrivelse af udlændingelovgivningens historiske baggrund og udvikling er optaget som bilag til udlændingelovudvalgets betænkning af 1982. Der henvises til betænkningens side 265 ff. Betænkningen indeholder endvidere i kapitel I (side 17 ff.) en redegørelse for udlændingelovgivningens formål og virkemåde.

3. I den offentlige debat om udlændingelovgivningen er det navnlig reglerne om udvisning, som har givet anledning til diskussion og kritik. Debatten har ofte været ført på baggrund af konkrete udvisningssager vedrørende udlændinge med en mere eller mindre fast tilknytning til landet. Også folketingets ombudsmand har kritiseret de gældende udvisningsregler. Ombudsmandens synspunkter er nærmere refereret i 1979-betænkningen, side 39-40, og i 1982-betænkningen, side 41 ff.

Udlændingelovudvalget gav allerede i 1979-betænkningen (side 47 ff.) udtryk for forståelse for den fremførte kritik, og der blev ved den under pkt. 2 nævnte bekendtgørelse nr. 196 af 23. maj 1980 gennemført mere detaljerede administrative regler om udvisning, blandt andet således, at der skete en fremhævelse af de humanitære hensyn, der bør tages i betragtning ved afgørelser om udvisning.

I 1982-betænkningen fremhæver udvalget (side 49), at langt de fleste udvisningsgrunde i det væsentlige kun har praktisk betydning i forhold til udlændinge, der befinder sig her i landet på korttidsophold (inden for det opholdstilladelsesfrie tidsrum eller i henhold til et visum). Efter udvalgets opfattelse bør behovet for at udsende udlændinge i sådanne tilfælde i almindelighed kunne varetages gennem reglerne om afvisning. Udvalget finder samtidig, at reglerne om udvisning og afvisning og reglerne om inddragelse af og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelse bør udformes således, at de i højere grad end reglerne i den gældende lov svarer til det hidtidige anvendelsesområde for disse regler. Efter udvalgets opfattelse vil der herved kunne tilvejebringes større klarhed i rets-

F.t. Udlændingelov

grundlaget, og reglerne om udvisning kan indskrænkes til de tilfælde, hvor reglerne om afvisning og om bortfald eller inddragelse af opholdstilladelse ikke kan anses for tilstrækkelige. Udvalgets lovudkast indebærer blandt andet på denne baggrund, at der gennemføres en begrænsning i forhold til den gældende lovs mange udvisningsbestemmelser. Endvidere er der i udvalgets lovudkast foretaget en mere detaljeret beskrivelse af de enkelte udvisningsgrunde.

Udvalget finder, at udvisningsreglerne i en ny udlændingelov bør udformes således, at der sker en trinmæssig begrænsning af reglerens anvendelsesmuligheder over for udlændinge, der i kraft af længere ophold har opnået en fastere tilknytning her til landet. Udvalget finder det samtidig af væsentlig retssikkerhedsmæssig betydning, at de humanitære hensyn, som bør tages i betragtning i forbindelse med udvisningsafgørelser, finder udtryk i loven.

Der har i udvalget ikke været fuldstændig enighed om den nærmere beskrivelse af de enkelte udvisningstilfælde. De forskellige opfattelser angår navnlig spørgsmålet om, i hvilket omfang der i loven bør findes en absolut regel, der helt afskærer udvisning over for udlændinge med en længerevarende tilknytning til landet, og spørgsmålet om, hvilke krav der bør stilles til grovheden af den kriminalitet, der i de enkelte tilfælde kan medføre udvisning på grund af strafbart forhold.

Efter justitsministeriets opfattelse må spørgsmålet om udformningen af udvisningsreglerne i en ny udlændingelov tillægges betydelig vægt. Justitsministeriet kan tiltræde det ønskelige i at tilvejebringe en større klarhed i retsgrundlaget og i, at der gives en detaljeret beskrivelse i lovens tekst af de enkelte udvisningsgrunde. En sådan udformning af udvisningsreglerne giver både myndigheder og borgere en bedre vejledning, og den må navnlig ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn anses for ønskelig. Som anført neden for under pkt. 4 indebærer lovforslaget, at kompetencen til at træffe afgørelse om udvisning på grund af strafbart forhold overføres til domstolene, og det må også af denne grund anses for hensigtsmæssigt, at loven giver domstolene og herunder de lægdommere, der skal deltage i behandlingen af sagerne, en klar beskrivelse af de enkelte udvisningsgrunde.

Justitsministeriet kan i den forbindelse ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn tiltræde, at der bør gennemføres en trinmæssig begrænsning i udvisningsadgangen over for udlændinge, som gennem længere ophold har opnået en fastere tilknytning til landet, og at de humanitære hensyn, der allere-

de i dag tages i betragtning ved afgørelser i udvisningssager, bør fremgå af loven.

Justitsministeriets forslag er udformet i overensstemmelse med det udkast, som er udarbejdet af udvalgets flertal. Der henvises til lovforslagets kapitel 4, omfattende §§ 22-26. Lovforslaget indebærer, at en række udvisningsgrunde ikke kan bringes i anvendelse over for udlændinge, der lovligt har boet her i landet i mere end 2 år (§ 23), og at der efter 5 års ophold indtræder en yderligere begrænsning (§ 22). De humanitære hensyn er særskilt fremhævet i udkastets § 25.

Det fremgår af betænkningen, side 49, 55 og 74, at der med de nye regler ikke tilsigtes afgørende ændringer af den praksis, der igennem de senere år har udviklet sig på udvisningsområdet. Samtidig må det naturligvis tages i betragtning, at det forhold, at udvisningskompetencen i væsentlig grad henlægges til domstolene, vil kunne medføre afvigelser i forhold til den hidtil fulgte praksis.

4. Udlændingelovudvalget stiller i betænkningen forslag om, at kompetencen til at træffe afgørelse om udvisning på grund af strafbart forhold henlægges til domstolene, således at afgørelsen om udvisningsspørgsmålet træffes i forbindelse med afgørelsen af straffesagen. Det er navnlig i disse sager, det har givet anledning til offentlig diskussion og kritik, at udvisningsspørgsmålet afgøres administrativt. Udvalget fremhæver, at en sådan ordning imødegår den indvending, som undertiden har været fremført, at udvisningen er en administrativ sanktion, der pålægges ud over selve straffen. Ved kompetenceomlægningen vil der blive givet den pågældende udlænding bistand af en forsvarer også i forbindelse med udvisningssagen, og ordningen indebærer samtidig den fordel, at sanktionsudvalget vil kunne ske på grundlag af en helhedsvurdering.

Justitsministeriet er enig i udvalgets synspunkter. Sager om udvisning på grund af strafbart forhold indebærer undertiden – som det også er fremgået af den offentlige debat – at der må foretages vanskelige afvejninger mellem på den ene side hensynet til en udlænding, der har en vis tilknytning til landet, og på den anden side hensynet til at modvirke forekomsten af alvorlig kriminalitet her i landet.

Justitsministeriet kan således tiltræde udvalgets forslag om, at afgørelsen af spørgsmål om udvisning på grund af strafbart forhold henlægges til domstolene. Lovforslagets regler herom findes i §§ 48-50, der med redaktionelle ændringer svarer til udvalgets forslag. Afgørelsen om udvisning må

træffes på grundlag af en vurdering af den konkrete sag, og i vurderingen må også arten og grovheden af den begåede kriminalitet indgå. I det omfang der medvirker lægdommere (domsmænd eller nævninger) under behandlingen af de pågældende straffesager, medfører lovforslaget på baggrund af de almindelige regler i retsplejelovens §§ 684, 91, stk. 2, og 906 a, at afgørelsen om udvisning i disse sager træffes under medvirken af lægdommere på samme måde som ved afgørelsen af strafudmålingsspørgsmålet.

Forslaget indeholder (i § 49) særlige regler, hvorefter domme om udvisning kan tages op til fornyet prøvelse i retten. Det skal i den forbindelse fremhæves, at der ikke vil være hjemmel til at benåde for en bestemmelse i en dom om udvisning, der må betragtes som en retsfølge af præventiv karakter.

I forbindelse med lovforslagets eventuelle vedtagelse vil der blive gennemført en særlig overgangsordning, hvorefter allerede dømte, som er udvist på grund af strafbart forhold efter de gældende regler, og som endnu ikke er udsendt, vil kunne få udvisningsspørgsmålet prøvet ved retten efter de nye udvisningsregler. Der henvises til lovforslagets § 61.

5. Udvalgets almindelige overvejelser om adgangen til indrejse og ophold i Danmark findes i betænkningens kapitel 2 (side 23 ff.). Udvalget har blandt andet fundet det rimeligt, at disse regler udformes på en sådan måde, at der i lovreglerne tages hensyn til, at Danmark ved forskellige internationale overenskomster har givet nogle grupper af udlændinge en særstilling med hensyn til adgangen til ophold her i landet. Det drejer sig om nordiske statsborgere, om EF-statsborgere og om flygtninge.

Udformningen af flygtningebestemmelserne har været genstand for indgående drøftelser i udvalget. Danmark har tiltrådt flygtningekonventionen af 28. juli 1951, der indeholder en nærmere bestemmelse af begrebet flygtninge. Udvalget foreslår, at der i udlændingeloven i videre omfang end i dag gennemføres en nærmere regulering af konventionsflygtningenes retsstilling. Der her imidlertid ikke kunnet opnås enighed i udvalget om udformningen af disse regler. Diskussionen i udvalget har navnlig angået behandlingen af de såkaldte de-facto flygtninge eller B-flygtninge, det vil sige personer, der ikke er omfattet af flygtningekonventionen af 1951, men over for hvem det af lignende tungtvejende grunde som anført i konventionen ikke bør kræves, at de vender tilbage til deres hjemland. Udvalgets flertal vil ikke som mindretallet på

forhånd afskære muligheden for at nægte opholdstilladelse til asylsøgere, som ikke er omfattet af flygtningekonventionen. Der henvises nærmere til betænkningen side 29 ff. og 128 ff. hvor også spørgsmålet om de såkaldte familiesammenførings-tilfælde er behandlet.

Efter de gældende regler henhører behandlingen af flygtningesagerne under justitsministeriet. Udvalget foreslår med hensyn til disse sager en kompetenceomlægning, således, at de sager, der i dag henhører under justitsministeriet, henlægges til tilsynet med udlændinge. Samtidig foreslår udvalget, at der oprettes et flygtningeævn med henblik på, at klager over tilsynets afgørelser i disse sager undergives en domstolslignende behandling. Der har i udvalget ikke kunnet opnås enighed om flygtningeævnets kompetence, sammensætning m.v. De forskellige opfattelser på dette punkt skal til dels ses i sammenhæng med de forskellige opfattelser vedrørende behandlingen af B-flygtninge. Der henvises i øvrigt til betænkningen side 226 ff.

Justitsministeriet har i lovforslaget valgt at følge udvalgsflertallets synspunkter. Justitsministeriet har i den forbindelse lagt vægt på, at det som fremhævet af flertallet ikke er ønskeligt, at den endelige afgørelse i sager vedrørende de såkaldte B-flygtninge ligger hos et organ, der er uafhængigt af justitsministeren og dermed af den parlamentariske kontrol.

6. Som det fremgår af det under pkt. 4 og 5 anførte, lægger lovforslaget op til væsentlige ændringer af kompetencen til at træffe afgørelse i sager efter udlændingelovgivning. Uafhængigt af forslagene om domstolskompetence med hensyn til udvisning på grund af strafbart forhold og oprettelsen af et flygtningeævn har udvalget drøftet, om der burde være en særlig let adgang til at få visse mere indgribende afgørelser efter loven prøvet ved domstolene. Der henvises til betænkningens side 214 ff. Der er ikke enighed i udvalget på dette punkt, og der foreligger to mindretalsudtalelser. Mindretallet foreslår, at der med hensyn til visse typer af afgørelser gennemføres en særlig let adgang til domstolsprøvelse. Forskellen på de to mindretals opfattelse vedrører spørgsmålet om, hvilke afgørelser der nærmere skal kunne prøves, og formen for den processuelle behandling af sådanne sager ved domstolene.

Udvalgets flertal finder ikke, at der er behov for en særlig adgang til domstolsprøvelse på dette område. Flertallet understreger i den forbindelse, dels at der allerede efter den almindelige regel i grundlovens § 63 er adgang til at indbringe sådan-

ne sager for domstolene, dels at denne prøvelse-sadgang som følge af de mere detaljerede materielle regler, som udvalget har foreslået, vil blive forbedret. Flertallet fremhæver samtidig, at en særlig adgang til domstolsprøvelse i de af mindretallene nævnte sager må antages at ville blive særdeles ressourcekrævende. På et område som udlændingelovgivningen, hvor den tidsmæssige faktor spiller en overordentlig stor rolle, bør der endvidere efter flertallets opfattelse lægges stor vægt på, at kompetenceordningen udformes således, at sagerne kan afgøres i løbet af kort tid. En indførelse af en særlig adgang til domstolsprøvelse som foreslået af mindretallene vil efter flertallets opfattelse i praksis indebære ikke ubetydelige muligheder for at forhale afgørelsen i sagerne og derved forlænge opholdets varighed.

Justitsministeriet kan tiltræde det af udvalgets flertal anførte. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

7. En gennemførelse af lovforslaget medfører et forøget behov for ressourcer til politiet, til domstolene, til det nyoprettede flygtningenævn samt til tolke- og advokatbistand.

Det vil være nødvendigt at styrke politiet i de enkelte politikredse, navnlig som følge af den foreslåede regel i § 48, hvorefter spørgsmålet om udvisning af udlændinge, der dømmes for strafbart forhold, ikke længere skal afgøres centralt i Tilsynet med udlændinge eller justitsministeriet, men skal afgøres i forbindelse med dommen i den enkelte straffesag. For politiets vedkommende skønnes der at blive tale om forberedelse af ca. 1.000 sager, hvori der opstår spørgsmål om nedlæggelse af påstand om udvisning. Hertil kommer forberedelse af et større antal sager om genoptagelse af en tidligere beslutning om udvisning, jfr. den foreslåede regel i § 49. Det er ved lovforslaget forudsat, at den lokale anklagemyndighed selv skal nedlægge påstand vedrørende spørgsmålet om udvisning og procedere dette spørgsmål under behandlingen af straffesagen eller genoptagelsessagen. Det er endvidere forudsat, at Tilsynet med udlændinge skal yde den fornødne vejledning til den lokale anklagemyndighed samt yde bistand til forberedelsen af sager, der efter forslaget § 51 skal indbringes for det nyoprettede flygtningenævn.

Til at udføre det samlede merarbejde i de enkelte politikredse og i Tilsynet med udlændinge skønnes det nødvendigt at oprette 8 stillinger i kriminalpolitiet, 4 stillinger som politifuldmægtig i politiet og anklagemyndighed og 3 stillinger som kontor-

funktionær. De samlede årlige udgifter til løn m.v. vil udgøre 2,6 mill. kr.

Som foran nævnt foreslås der oprettet et flygtningenævn, der skal kunne behandle klager over visse afgørelser vedrørende flygtninge, der træffes af Tilsynet med udlændinge. Flygtningenævnet skal bestå af 3 medlemmer og et tilsvarende antal suppleanter og får sekretariat i justitsministeriet. Flygtningenævnets sekretariat forudsættes tilknyttet en sekretær/fuldmægtig (AC) og en kontorfunktionær. Udgifterne hertil samt til vederlæggelse af flygtningenævnets medlemmer skønnes at udgøre i alt 0,5 mill. kr. årlig.

Merudgifterne til advokat- og tolkebistand under sagerne behandling for domstolene og flygtningenævnet samt under sagerne forberedelse udgør i alt ca. 2,3 mill. kr. årlig.

Det skønnes, at mindst halvdelen af de foran nævnte straffesager med spørgsmål om udvisning og sager om genoptagelse af en tidligere beslutning om udvisning vil skulle gennemføres i første instans ved Københavns byret. Det vil derfor være nødvendigt at oprette en ekstra afdeling ved byretten. Flertallet af de resterende sager vil skulle behandles i et par enkelte retskredse. Det vil derfor være nødvendigt at oprette 2 stillinger som dommerfuldmægtig. Udgifterne til løn m.v. til en dommer, to dommerfuldmægtige, en kontorfunktionær og en vagtmester vil udgøre ca. 1,1 mill. kr. årlig.

I forbindelse med lovforslagets gennemførelse forudsættes udarbejdet informationsmateriale på en række sprog. Udgifterne hertil samt til information i øvrigt vil udgøre 0,5 mill. kr. i 1983. De samlede udgifter ved lovforslagets gennemførelse udgør herefter 3,5 mill. kr. i 1983 og 6,5 mill. kr. årlig i 1984 og følgende år. Udgifterne modsvares af en tilsvarende forøgelse af justitsministeriets budgetreguleringskonto.

8. Justitsministeriet har i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget anmodet følgende myndigheder og organisationer om en udtalelse om lovforslaget og om udlændingelovudvalgets betænkning:

Præsidenterne for Østre og Vestre landsret, Københavns byret og retterne i Odense, Ålborg og Århus, Den danske dommerforening, rigsadvokaten, rigspolitichefen, politidirektøren i København, Foreningen af politimestre i Danmark, dommerfuldmægtigforeningen, politifuldmægtigforeningen, Dansk kriminalpolitiforening, Dansk politiforbund, advokatrådet, arbejdsministeriet, boligministeriet, indenrigsministeriet, ministeriet for kulturelle anliggender, socialministeriet, udenrigsmini-

steriet, undervisningsministeriet, Dansk Flygtningehjælp, De forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge samt i alt 20 indvandreroorganisationer.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Som anført i de almindelige bemærkninger bygger justitsministeriets lovforslag på flertallets lovudkast i betænkning nr. 968/1982. I forhold til betænkningens udkast er der dog af lovtekniske hensyn foretaget nogle ændringer af redaktionel karakter. Der vil i det følgende i almindelighed blot blive henvist til betænkningens bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til kapitel 1

Kapitlet omhandler udlændinges indrejse og ophold i Danmark. Det skal bemærkes, at reglerne i lovforslagets kapitler 3-5 i et vist omfang medfører begrænsninger i forhold til reglerne i kapitel 1.

Til § 1

Bestemmelsen, der omhandler *nordiske statsborgeres* ret til at indrejse og opholde sig her i landet, svarer til § 1 i betænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 25 og 121.

Til §§ 2-4.

Disse bestemmelser omhandler retten til *indrejse og korttidsophold* for andre end nordiske statsborgere.

Til § 2.

Stk. 1-2 svarer til § 2 og stk. 3 til § 6, 2. pkt. i betænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 27, 122 og 128.

Bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3 giver justitsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere bestemmelser med henblik på gennemførelse eller anvendelse her i landet af EF-reglerne, hvad enten de er umiddelbart anvendelige, eller dette ikke er tilfældet. Bemyndigelsen omfatter også kommende EF-regler vedrørende udlændingelovgivningen, f.eks. særlige overgangsregler for statsborgere i nye medlemslande.

Til §§ 3-4.

Disse bestemmelser svarer til betænkningens udkastets §§ 3-4, jfr. betænkningen, side 124.

Til §§ 5-12.

Disse bestemmelser indeholder reglerne om, i hvilket omfang der skal eller kan gives *opholdstilladelse* til udlændinge. Om nordiske statsborgere, se § 1.

Til § 5.

Stk. 1 svarer til lovudkastets § 5 og stk. 2 til udkastets § 10, stk. 2. Der henvises til betænkningen, side 127 og 148.

Til § 6.

Svarer til udkastets § 6, 1. pkt. Der henvises til betænkningen, side 27 og 127. Nærmere bestemmelser til gennemførelse af EF-reglerne vil blive fastsat i medfør af § 2, stk. 3. Opholdstilladelsen har i disse tilfælde karakter af en konstatering af en ret, der består umiddelbart ifølge EF-reglerne.

Til §§ 7-8.

Bestemmelserne vedrører de såkaldte konventionsflygtninge m.v. (§ 7) og de såkaldte de facto-flygtninge (B-flygtninge) (§ 8) og svarer til betænkningens udkastets §§ 7-8. Der henvises til betænkningen, side 29 og 128 samt til pkt. 5 i de almindelige bemærkninger.

§ 7, stk. 2, bestemmer, at stk. 1, nr. 1, ikke omfatter udlændinge, der er kommet hertil som led i en omfattende indstrømning af flygtninge. I sådanne tilfælde kan der gives opholdstilladelse, men i modsætning til, hvad der følger af stk. 1, er udgangspunktet ikke, at opholdstilladelse skal gives.

Til § 9.

Bestemmelsen svarer til betænkningens udkastets § 9. Der henvises til betænkningen, side 30 og 140.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 11.

Til § 10.

Bestemmelsen i stk. 1 svarer til § 11 i betænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 149. Afgørelsen efter stk. 1 skal i øvrigt, når der er tale om en udlænding, der er omfattet af EF-reglerne, træffes under hensyntagen til disse regler.

I stk. 2 er medtaget en bestemmelse, der klarer, at personer, som er udvist og derfor har indrejseforbud, (kun) kan få opholdstilladelse efter §§ 7-8 (om flygtninge). Denne regel får særlig betydning i de tilfælde, hvor bestemmelsen om udvisning er truffet af domstolene, jfr. § 31, stk. 3, 2.

pkt., hvorefter et sådant indrejseforbud tidligst kan ophæves administrativt, når der er forløbet 2 år fra udrejsen.

Til § 11

Betænkningens lovudkast indeholder i § 9 en bestemmelse om, at opholdstilladelse efter denne bestemmelse kan gives med henblik på midlertidigt eller varigt ophold, jfr. herved betænkningen, side 141, mens udkastets øvrige bestemmelser om opholdstilladelse ikke udtaler sig om dette spørgsmål. Justitsministeriet har fundet det rigtigt at give bestemmelsen en mere generel formulering, idet også andre opholdstilladelser end dem, der omhandles i § 9, kan tænkes meddelt med henblik på midlertidigt eller varigt ophold. Samtidig er det fundet mest hensigtsmæssigt at placere reglen i tilknytning til reglerne om tidsbegrænsning af opholdstilladelse. Betydningen af, om en opholdstilladelse er givet med henblik på midlertidigt eller varigt ophold, ligger navnlig i, at opholdstilladelse med henblik på varigt ophold kun tidsbegrænses i indtil 5 år.

Stk. 2-3 svarer til betækningsudkastets § 12. Der henvises til betænkningen, side 150.

Til § 12.

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 10, stk. 1. Der henvises til betænkningen, side 147.

Til kapitel 2

De administrative bestemmelser, der er nævnt i § 13, stk. 2, § 14, stk. 2, 15, stk. 1 og § 16, stk. 1, forudsættes fastsat efter forhandling mellem justitsministeren og arbejdsministeren.

Til § 13

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 30. Der henvises til betænkningen, side 194.

Til § 14.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 33. Der henvises til betænkningen, side 196.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til § 31 i betænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 195.

Til § 16.

Bestemmelsen svarer i alt væsentligt til § 32 i betækningsudkastet. Der henvises til betænkningen, side 196.

Til kapitel 3

Til § 17.

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 13. Der henvises til betænkningen, side 153.

Bestemmelsen i stk. 2 vil blandt andet få betydning i forhold til udlændinge, der er omfattet af EF-reglerne. EF-medlemsstaterne skal efter forordning 1251/70 artikel 8, stk. 2, fremme fornyet adgang til deres område for arbejdstagere, som har forladt dette efter i lang tid at have haft fast bopæl og beskæftigelse dér, og som ønsker at vende tilbage dertil, når de har nået pensionsalderen eller er blevet varigt arbejdsudygtige. En tilsvarende pligt gælder efter direktiv 76/34 artikel 8 med hensyn til selvstændige erhvervsdrivende.

Til § 18.

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 14. Der henvises til betænkningen, side 154, og til § 4 i lov om social bistand.

Til § 19.

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 15. Der henvises til betænkningen, side 155.

Det skal i øvrigt bemærkes, at EF-reglerne indeholder visse begrænsninger i adgangen til at inddrage en opholdstilladelse efter stk. 1.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til udkastets § 16. Der henvises til betænkningen, side 161.

Til § 21.

Bestemmelsen vedrører spørgsmålet om bortfald af arbejdstilladelser og svarer til betækningsudkastets § 34. Der henvises til betænkningen, side 198.

Til kapitel 4

Til § 22.

Bestemmelsen svarer til betækningsudkastets § 17. Der henvises til betænkningen, side 164.

Til §§ 23-26.

§ 23 svarer til lovudkastets § 18, nr. 1-3, og § 24 til § 18, nr. 4. §§ 25-26 svarer til §§ 19-20 i be-

tænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 171.

For nordiske statsborgere regnes de i §§ 22 og 24 nævnte tidsrum fra det tidspunkt, hvor den pågældende udlænding har taget fast bopæl her i landet og kan dokumentere dette, navnlig ved at have foretaget tilmelding til folkeregistret. For andre udlændinge skal der bortses fra ophold inden for det opholdstilladelsesfrie tidsrum og fra den tid, hvori den pågældende har boet her uden fornøden opholdstilladelse, jfr. § 26, hvorefter der i øvrigt altid skal bortses fra perioder, hvor den pågældende har udstået frihedsstraf m.v.

Til kapitel 5

Om udvalgets generelle overvejelser vedrørende bestemmelserne om afvisning henvises til betænkningen, side 58 og 179.

Til § 27.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 21. Der henvises til betænkningen, side 179.

Til § 28.

Bestemmelsen svarer til betænkningens lovudkast, § 22. Der henvises til betænkningen, side 181.

Til kapitel 6

Til § 29.

Bestemmelsen svarer til § 23, stk. 1, i udvalgets udkast. Der henvises til betænkningen, side 182.

Til § 30.

Bestemmelsen svarer til § 23, stk. 2-3, i betænkningens lovudkast. Der henvises til betænkningen, side 182.

Til § 31.

Bestemmelsen svarer til § 24 i udvalgets lovudkast, idet det dog i stk. 1 er præciseret, hvilke virkninger der er knyttet til en udvisning. Der henvises til betænkningen, side 184.

Til § 32.

Bestemmelsen svarer til udkastets § 25. Der henvises til betænkningen, side 186.

Til § 33.

Bestemmelsen svarer til § 26 i betænkningens udkast. Der henvises til betænkningen, side 187.

Til § 34.

Bestemmelsen svarer med redaktionelle ændringer til udkastets § 27. Der henvises til betænkningen, side 189.

Til §§ 35-36.

Bestemmelsen svarer i alt væsentligt til lovudkastets §§ 28-29. Der henvises til betænkningen, side 189 ff.

Til kapitel 7

Til §§ 37-44.

Disse bestemmelser svarer i alt væsentligt til §§ 35-42 i betænkningens lovudkast. § 42 er dog udformet således, at refusionspligten ikke alene kan pålægges *ejeren* af et skib eller luftfartøj, men også andre, som har rådighed over skibet, navnlig lejere m.v. Der henvises til betænkningen, side 199 ff.

Til kapitel 8

Udvalgets generelle overvejelser vedrørende udformningen af lovens kompetence- og klageregler findes i betænkningens kapitel 6, side 65 ff. og 209 f.

Til §§ 45-47.

Bestemmelserne svarer til betænkningens udkastets §§ 43-45. Der henvises til betænkningen, side 210 ff.

Til §§ 48-50.

Bestemmelserne indebærer, at kompetencen til at træffe afgørelse om udvisning på grund af strafbart forhold henlægges til domstolene. Med visse redaktionelle ændringer svarer § 48 til betænkningens udkastets § 46, stk. 1-2, § 49 til § 46, stk. 3-5, og § 50 til § 46, stk. 6-7.

Der henvises til betænkningen, side 211 ff.

Til §§ 51-54.

Bestemmelserne, der fastsætter de nærmere regler om flygtningenævnet og dets virksomhedsområde m.v., svarer til betænkningens udkastets §§ 47-50. Der henvises til betænkningen, side 226 ff. I lovforslaget § 53, stk. 3, er det i overensstemmelse med udvalgets bemærkninger (side 230) præciseret,

at flygtningenævnets afgørelser er endelige i den forstand, at de ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Til § 55.

Bestemmelsen svarer i alt væsentligt til udkastets § 51.

Til kapitel 9

Til §§ 56-59.

Disse straffebestemmelser svarer i alt væsentligt til udvalget udkast, §§ 52-55. Der henvises til betænkningen, side 242 ff.

Til kapitel 10

Til § 60.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. oktober 1983.

Udvalget foreslår i sit udkast (§ 56, stk. 3), at overgangsreglerne udformes således, at de nye regler om udvisning på grund af strafbart forhold (kun) finder anvendelse i sager, hvor tiltale rejses efter lovens ikrafttræden. Dette begrundes i betænkningen (side 245) med, at nogle høringsinstanser i forbindelse med en høring i 1980-81 udtrykte betænkelighed ved en ordning, der indebærer, at

det afgørende tidspunkt for de nye reglers anvendelse er, om der er afsagt endelig dom i sagen. Baggrunden for dette synspunkt er blandt andet, at man i så fald i nogle sager kunne risikere, at der alene kunne ske prøvelse af udvisningsspørgsmålet ved ankeinstansen.

Det er efter justitsministeriets opfattelse ønskeligt, at de nye regler om udvisning på grund af strafbart forhold også kan finde anvendelse i verserende sager. På denne baggrund foreslås det, at de nye regler herom skal finde anvendelse i alle sager, som ved lovens ikrafttræden ikke er pådømt i første instans.

Til § 61.

Med henblik på at give udlændinge, som inden lovens ikrafttræden efter idømt frihedsstraf er udvist på grund af strafbart forhold efter de hidtidige regler, og som endnu ikke er udsendt, mulighed for at få udvisningsspørgsmålet prøvet ved domstolene, foreslås det, at sådanne udlændinge fra den 1. juni 1983 får mulighed for at forlange afgørelsen prøvet ved retten på grundlag af de nye udvisningsregler i lovens kapitel 4.

Til § 62.

Bestemmelsen vedrører lovens ikrafttræden for Færøerne og Grønland.